Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 51 JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 15, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 15-го БЕРЕЗНЯ 1997 р. Ч. 51 РІК CIV.

Депутатське об'єднання захищатиме УПЦ КП

Київ. — Нещодавно створене у Верховній Раді угрупування „ На захист канонічного українського православ'я", до якого увійшло 54 депутати з правих і правоцентристських фракцій, своєю ціллю ставить оборону українських православних від російських церковників, сказано у заяві цього об'єднання, згідно з інформацією УНІАР.

„В Україні існує нагальна потреба захисту українського православ'я від агресивних посягань ієрархів Російської Православної Церкви, — пишуть автори заяви, якою проголошують створення об'єднання. — Ми не можемо стояти осторонь і байдуже спостерігати, як чужинці і їх прислужники в Україні глумляться над Православною Церквою Київського Патріярхату і намагаються зневажити Патріярха України".

Як відомо, минулого місяця Архієрейський собор РПЦ, звинувативши Патріярха Київського Патріярхату Філарета в розкольництві, проголосував за його відлучення від Церкви, незважаючи на те, що УПЦ КП є окремою Церквою, яка не належить до РПЦ.

У заяві депутатів сказано, що Собор РПЦ, „знехтувавши канонами православ'я, втрутився у справи Української Православної Церкви Київського Патріярхату і своїм рішенням намагався ошельмувати українського Патріярха, але Всевишній позбавив глузду очорнителів, бо таке рішення у свій час Синод Російської Православної Церкви приймав щодо гетьмана Івана Мазепи та письменника Льва Толстого, і тим вони піднесли українського Патріярха до рівня цих постатей".

Як уже інформовано, на початку цього місяця новостворене об'єднання домовилося з Патріярхом Філаретом про активізацію процесу створення єдиної Православної Помісної Церкви в Україні, що є також завданням, визначеним у згаданій заяві.

Координаторами нового об'єднання стали Володимир Кулинич з фракції „Народний Рух за народ, за Україну", Микола Поровський з групи „Конституційний центр" і рухівець Георгій Манчуленко, який повідомив 12-го березня Верховну Раду про створення цього угрупування.

Україна хоче „прямих" відносин з НАТО

Київ. — Керівник зовнішньополітичного управління Адміністрації Президента Володимир Огризко сказав, що Україна хоче розвивати свої відносини з НАТО „незалежно від інших чинників" і не згодна виконувати ролю „сірої зони" між цим союзом і Росією, повідомила 12-го березня УНІАР.

„Ми не хочемо бути ані мостом між Російською Федерацією і Европою, бо по ньому багато хто ходить, ані буфером, бо можемо бути розчавлені", — заявив він на пресконференції, присвяченій розвиткові відносин між Києвом і Північно-атлантійським оборонним союзом.

За словами В. Огризка, Україна має свій погляд на безпеку в Европі і бажає, щоб це було відображено в документі, який має бути підписаний між Києвом і НАТО в липні на вершинній зустрічі „великої сімки" в Мадриді. Він сказав, що НАТО вже отримало пропозиції України щодо цього документу.

Як відомо, подібна угода про „спеціяльні" відносини вже буде підписана між НАТО і Росією. Київ побоюється, що у світлі цієї угоди буде укладено його договір з альянсом.

Урядовець зазначив, що потрібно внести ясність у всі аспекти майбутніх відносин України та НАТО. Потрібно визначити механізми консультацій, форми звертання України до НАТО в разі необхідности та проведення діялогів між окремими установами України та НАТО на постійній базі.

В. Огризко навів слова секретаря закордонних справ Великобританії Малколма Рифкінда, який сказав, що „відносини України з НАТО стали свідченням утвердження гідного місця України в Европі". Ці слова, на думку В. Огризка, мають увійти в угоду між Києвом і альянсом.

Як відомо, М. Рифкінд кілька днів тому під час своєї візити до Вашінгтону закликав прийняти Україну до НАТО, оскільки це, на його думку збільшить европейську безпеку і не дасть Росії відновити імперію.

На 20-го березня заплановано чергову туру консультацій між делегаціями України і НАТО у справі двосторонного договору. Українські представники мають зустрітися з генеральним секретарем Гавієром Соляною, який потім проведе переговори з амбасадором України в країнах Бенелюксу Борисом Тарасюком.

В квітні Г. Соляна має відвідати Київ і взяти участь у відкритті інформаційного центру НАТО.

Державна дума Росії хоче загальмувати реформи

Москва. — Депутатські фракції лівих партій, лібеpальних демократів і ще декілька парляментарних груп запропонували на розгляд Державної думи проєкт, метою якого є сповільнити або цілком унеможливити продовження економічних реформ в країні.

За цей проєкт проголосувала більшість депутатів Державної думи. Крім того, депутати прийняли рішення, згідно з яким президент Борис Єльцин і прем'єр-міністер Віктор Черномирдін повинні консультуватися з думою щодо кандидатів на урядові пости, особливо заступників прем'єра і керівників чільних міністерств.

Постанова думи гостро засуджує політичний курс президента Єльцина, оприлюднений в недавньому посланні до Федерального віча, а також розпочату реорганізацію уряду. На думку ініціяторів цього законодавчого документу, „Росія скочується у вир соціяльно-економічної і політичної кризи, спричиненої глибоким розшаруванням суспільства на багату меншість і злиденну більшість".

Призначення Анатолія Чубайса першим віцепрем'єром дума трактує як „безпосередній виклик громадській думці". Депутати остерігаються, що це призначення стане „чинником дальшого загострення стосунків між виконавчою і законодавчою владами".

ООН засуджує Ізраїль

Ню Йорк. — У четвер, 13-го березня, переважаюча більшість країн-членів Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй скритикувала і засудила пляни Ізраїля будувати новий жидівський житловий комплекс у палестинському східньому Єрусалимі. Зроблено це у формі прийняття резолюції, котру минулого тижня було запропоновано до схвалення Раді безпеки ООН, але ЗСА наклали на неї вето.

Згадану резолюцію Генаральній асамблеї запропонували понад 50 її спонзорів, серед яких велика кількість ісламських країн, але також і 15 країн-членів Европейського союзу. Під час голосування тільки ЗСА та Ізраїль голосували проти згаданої резолюції, що засуджує згадані пляни Ізраїля, 130 країн голосувало за, 2 країни стрималися від голосування, а 51 країна із 185 країн-членів ООН не брали участи в голосуванні. У новій резолюції висловлено „глибоку турботу" про рішення розбудови жидівського мешканевого комплексу, як такого, що „є незаконним і головною перепоною до замирення".

Хоч представник ЗСА до ООН Билл Ричардсон голосував проти, то все ж таки він підкреслив становище ЗСА в цій справі, що „таке поступовання зі сторони Ізраїля не є допоміжним у мирному процесі".

Ця резолюція не є зобов'язуючою згідно з міжнародними законами.

В. Пинзеник пояснює указ Президента

Київ (УНІАР). — Тут на пресовій конференції віцепрем'єр-міністер України Віктор Пинзеник основну увагу зосередив на указі Президента України Леоніда Кучми щодо наповнення державного бюджету та фінансово-бюджетної дисципліни.

Перший блок указу Президента спрямований на забезпечення повноти сплати податків. Для цього на місцях будуть створені спеціяльні комісії, до яких увійдуть представники місцевої влади, державної адміністрації та податкової інспекції. Зазначені комісії здійснюватимуть контролю за сплатою податків. Ефективність таких комісій уже підтверджено прикладом: Єнакієвський гірничо-збагачувальний комбінат мав 16 млн. гривень боргу перед державним бюджетом і відразу після створення комісії з перевірки сплати комбінатом податків до державного бюджету надійшло 5 млн. гривень від цього комбінату.

Другий блок указу спрямовано на посилення контролі над використанням бюджетних фондів. Для цього буде затверджено кошториси не тільки бюджетних галузей, а й кожної окремої бюджетної організації. Ці заходи прем'єр-міністер

(Закінчення на стор. 4)

Помер о. Антін Борса

Джерзі Сіті, Н. Дж. — До редакції наспіла вістка, що в середу, 12-го березня у Марлборо, Н. Дж., помер о. митрат Антін Борса, довголітній парох української католицької церкви свв. Петра і Павла у Джерзі Сіті, Н. Дж.

Отець Антін Борса народився 20-го грудня 1905 року в Товстенькому на Тернопільщині в родині Антона і Анни із Захарчуків. Богословські студії закінчив у Станіславівській греко-католицькій теологічній семінарії 1932 року і того самого року був висвячений на священика. Якийсь час душпастирював у Галичині, а тоді виїхав до ЗСА, де також був священиком у різних парафіях. У 1941 році став громадянином ЗСА.

Св. п. о. А. Борса

По закінченні Другої світової війни, будучи парохом у Ню Гейвені, Конн., доложив багато зусиль, щоб допомогти українським скитальцям, організуючи і посилаючи допомогу та спонзоруючи приїзд багатьох із них до ЗСА. Будучи довгі роки парохом в Джерзі Сіті, був активним членом місцевої громади, збудував нову школу та завжди був готовий допомогти потребуючим.

Панахида за спокій душі о. митрата А. Борси відбудеться в неділю, 16-го березня, о 6:30 год. вечора в українській католицькій церкві Успення Пречистої Діви Марії у Перт Амбою. Похорон з тієї ж церкви в понеділок, 17-го березня, о 10-ій год. ранку, а звідтіль на цвинтар св. Духа в Гамптонбургу, Н.Й.

С. Стецько плянує організувати нову фракцію

Київ. — Голова Конгресу Українських Націоналістів Слава Стецько, обрана на початку березня депутатом Верховної Ради, сказала на пресконференції, що збирається створити у парляменті потужну національно-демократичну фракцію, повідомила 13-го березня УНІАР.

За словами С. Стецько, за яку проголосувала переважна більшість виборців Надвірнянської виборчої округи Івано-Франківської области, до нової фракції мають увійти члени нового політичного об'єднання Національний Фронт і його прихильників.

Як відомо, Національний Фронт було створено з ініціятиви КУН минулого місяця. Голова секретаріяту КУН Геннадій Сіренко сказав в інтерв'ю газеті „Шлях Перемоги" з 9-го березня, що цей фронт „покликаний об'єднати всі націоналістичні організації і окремих націоналістів, які знаходяться в різних партіях і громадських об'єднаннях". Завданням нового угрупування є, за його словами, „наповнення всіх її [української держави] структур українським національним змістом, що означає: в першу чергу етнічні українці повинні переважати у всіх структурах влади".

Порівнюючи об'єднання „Рух за народ, за Україну" і Народний Фронт, С. Стецько сказала, що перше включає громадські організації, а друге намагається створити блок різних партій, до яких вже згодом приєднаються громадські організації.

На пресконференції С. Стецько також висловилася за змішану виборчу систему і заявила, що вона критично ставиться до влади, але не відкидає усього, що робить український Уряд.

Вона повідомила, що має намір працювати в Комісії Верховної Ради у закордонних справах і зв'язках з СНД, бо має величезний досвід у міжнародній діяльності.

Американські літаки замінять українські

Київ. — Як повідомила УНІАР, 12-го березня в Києві відбулося засідання, на якому розглянено питання доставки літаків авіяліням України.

Відкриваючи засідання, голова Національної агенції України з реконструкції та розвитку Роман Шпек висловив переконання, що українські експерти будуть об'єктивними та принциповими і випрацюють рекомендації, які дадуть можливість прийняти найвигідніший для України варіянт оновлення парку літаків. У пропозиціях, які оголосив Кабінет Міністрів України в січні цього року, беруть участь два основних виробники літаків у світі – американська компанія "Боїнг" і західньо-европейський консорціюм "Ербас індастрі".

Спочатку мова йде про надання на умовах винайму кількох літаків, котрі здійснювали б лети передусім до Америки, оскільки, як відомо, остання прийняла рішення про недопущення найближчим часом на свою територію літаків застарілих конструкцій. Тому й українські літаки ІЛ-62 мусять бути замінені.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

С. ГОЛОВАТИЙ ВІДВІДАВ НІМЕЧЧИНУ

КИЇВ. — Міністер Юстиції України Сергій Головатий відвідав Німеччину, де взяв участь у дискусії на Спільній конференції німецького Фонду міжнародного правного співробітництва та Товариства технічного співробітництва з питань правної реформи в країнах перехідної економіки, що відбулася в Бремені. Учасники конференції обмінялися інформацією та розглянули перспективи розвитку національного права як в окремій країні, так і гармонізацію в колі країні з перехідною економікою, з метою наближення їх до европейського права. На конференції зазначалося, що після п'ятирічного перехідного періоду пора підвести підсумки та проаналізувати успіхи і проблеми реформ цивільного права. В ухваленій на конференції "Бременській заяві" наголошено на необхідності швидшого прийняття і впровадження Цивільного кодексу з усіма національними особливостями, створення інформаційної мережі для систематичного обміну інформацією про правну реформу в окремих країнах. С. Головатий зустрівся з парляментарним державним секретарем Райнером Функе, з керівником Фонду міжнародного правного співробітництва Люйо Фаде і Федеральним міністром юстиції Німеччини Шмідтом Йорґіґом.

Ю.ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ ПРИСТУПИВ ДО ПРАЦІ

КИЇВ. — Народний депутат України Юхим Звягільський 6-го березня приступив до праці в українському парляменті після дворічного перебування за кордоном, коли його позбавили депутатської недоторканности на вимогу частини депутатів і колишнього генерального прокурора Владислава Дацюка. Ю. Звягільського звинувачували у перевищенні уповноважень та незаконних фінансових операціях під час виконання ним обов'язків прем'єр-міністра України. Виїхавши за кордон, Звягільський неодноразово звертався до керівництва України, запевняючи, що звинувачення несправедливі, бо він не вчинив ніякого злочину. Верховна Рада повернула Звягільському депутатську недоторканість, щоб він міг приїхати в Україну і в суді довести свою невинність. Під час перерви у Верховній Раді Ю. Звягільський відповів на запитання журналістів. Він дав високу оцінку нинішньому Урядові України, зазначивши, що там є талановиті, професійні люди, які зуміють витягти Україну з кризи. "Сьогоднішній день є найрадіснішим і найщасливішим днем у моєму житті. Я сьогодні починаю життя з чистого листа, з початку. Ворогів у мене немає і не було, а друзів у мене більше, ніж у будького на теренах колишнього СССР, бо я все життя намагався людям допомогти і зробити добро", — сказав депутат.

ПЛЯНУЮТЬ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОРУМ

МИКОЛАЇВ. — Тут у центрі підвищення кваліфікації державних службовців та керівників державних підприємств, установ і організацій при Миколаївській обласній державній адміністрації відбулася пресова конференція з участю члена державної комісії цінних паперів і фондового ринку Олександра Бойка та заступника територіяльного відділу згаданої комісії Ганни Забабуріної. Вони ознайомили представників засобів масової інформації з процесом формування інфраструктури ринку цінних паперів в Україні та з програмою підготови інвестиційного форуму "Миколаївщина-1997", запляновано на весень цього року. Головна мета форуму — виявити інвестиційно привабливі підприємства области, сприяти їхньому розвиткові шляхом залучення чужоземних капіталів та нових технологій, а також ознайомлення потенційних інвесторів з економічними можливостями Миколаївської области. Під час форуму підприємства области запропонують інвестиційні проєкти.

УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКІ ПЕРЕГОВОРИ

УЖГОРОД. —Тут відбулася зустріч прем'єр-міністра України Павла Лазаренка з прем'єр-міністром Словаччини Владіміром Мечімером, під час якої обговорено наступні кроки в розвитку українсько-словацьких економічних відносин. Керівники урядів обох країн вважають за необхідне лібералізувати торгівлю між державами. "Це у свою чергу стане передумовою для поширення співробітництва України з державами Центральної Европи", — підкреслив Лазаренко. На зауваження голови українського Уряду, що контакти між підприємцями відбуваються переважно у тіньовій сфері, В. Мечімер відповів, що підприємців штовхають на це великі українські податки. П.Лазаренко запевнив, що український Уряд і Президент роблять усе можливе для завершення податкової реформи. Українська сторона зацікавлена, щоб Словаччина взяла участь у заснуванні міжнародного акціонерного товариства "Криворізький гірничо-збагачувальний завод". Словаччина не відмовляється, але водночас вимагає компенсації за проведені нею роботи на комбінаті ще в часи СССР. Українська сторона запропонувала словацькій стати співвласником недобудованого гіганту.

ЗНАЙШОВСЯ ІНВЕСТОР

КИЇВ. — У розвиток цифрового сотового зв'язку в Україні американська корпорація "Моторола" готова інвестувати 500 млн. дол. Спільно з компанією "Українські радіосистеми" підготовано проєкт "Флеш", який передбачає охопити мережею сотового зв'язку всю територію України. Крім того, буде створено 2,000 робочих місць у галузі високих технологій.

У СВІТІ

НАВЕРНЕНУ НА РИМО-КАТОЛИЦИЗМ гіндуску обрано на місце Матері Тереси, як провідницю Місіонерок милосердя. Сестра Нірмаля досі вже завідувала центрами їхнього милосердя в ЗСА та Европі. Мати Тереса була присутньою на виборах і поблагословила свою наступницю. Мати Тереса заснувала чин Місіонерок милосердя у 1948 році, метою котрого було допомогати найбіднішим по цілому світі. За свою працю серед бідноти Мати Тереса в 1979 році отримала Нобелівську нагороду миру. Тепер їй 86 років і вона хворіє на серце, нирки та легені, що й було причиною її резиґнації зі становища керівника Місіонерок милосердя.

ЗАКЛАДНИКИ В ПЕРУ ПОЧИНАЮТЬ мати проблеми зі здоров'ям. Лікар Червоного Хреста, котрий займався захопленими закладниками каже, що деякі з них починають мати фізичні і психічні проблеми. Експерти здоров'я кажуть, що можна завважити проблеми тиску, як також всілякі утруднення з хворобами ясен і скіри. Ці 72 чоловіків-закладників вже три місяці перебувають у не надто відрадному становищі в постійному напруженні щодо власного життя і це починає тепер виходити на поверхню у формі різнородних хвороб.

В АМЕРИЦІ

СХВАЛЕННЯ КАНДИДАТУРИ Федеріка Пені на секретаря Департаменту енергетики, котре через суперечки про розташування ядерних відпадків тривало майже місяць, вкінці закінчилось успішно, у вівторок, 13-го березня, коли за проголосувало 99 сенаторів, а проти тільки один. Сенатори обидвох партій схвально висловлювались про кандидата, тільки сенатор Род Грамс, республіканець з Міннесоти, був проти, кажучи, що кандидат досі не виявив достатнього провідництва, потрібного для вирішення суперечки між Білим Домом і Конгресом про розташування багатьох тонн зужитого палива з реакторів, яке тепер розташоване на теренах приватних атомно-електричних станцій.

НА ПІЗНОВЕЧІРНІЙ ПРЕСОВІЙ конференції в Лос Анджелесі у вівторок, 12-го березня, репортерів засобів масової інформації повідомлено, що поліція заарештувала одного чоловіка запідозреного у вбивстві Енниса Косбі, сина відомого американсько-муринского актора Билла Косбі. Шеф місцевої поліції Віллі Вілліямс повідомив, що запідозрений білий чоловік був заарештований того ж дня і його буде оскаржено у згаданому вбивстві.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Своє й чуже

Тиждень тому українці відзначили Шевченкові дні, в які ми перебуваємо, мабуть, найближче до цього найбільшого українця та, зокрема, до його безсмертних заповітів. Одним з них Кобзар закликав: "Учітеся, брати мої! Думайте, читайте, і чужому научайтесь, – свого не цурайтесь." У зв'язку з цим, поміркуймо, наскільки свідомо користаємо з цієї мудрої поради. Тобто, чи вчимося, думаємо, читаємо та чи, чужого навчаючись, свого не цураємося.

Вчимося. На жаль — далеко не завжди на власних помилках. Думаємо. На сором, часто думки наші кружляють виключно над найдріб'язковішим особистим. Читаємо. На подив — уривками та лише у ті марні крихти часу, що їх залишають нам шалені ритми сьогодення. Навчаємося чужого. На лихо — переважно не того, що може прислужитися нашому народові. Не цураємося свого. На ганьбу, вперто не цураємося саме того зі свого, що так багато разів у не найкращому світлі виставляло нас перед світом. Про все це, зрештою, писано–переписано тонни томів, і тому якраз нині цієї теми не розвиватимемо, а погомонимо про інше.

Дехто, хибно сприйнявши (а скоріше всього, взагалі не усвідомивши) Шевченкову науку про чуже й своє, зачувши, що, скажімо, в телефонічній розмові ми переходимо на мову нашого співбесідника, копилить губу й жовчно та не без показного патріотизму бурмоче щось про почуття меншевартости. Бурмоче, "забувши", що сам у ще недавні совєтські часи на крильцях летів здобувати вищі студії у "престижевій" Москві. Бо, скажімо, Львів був такою вже галіційською дірою що ну. Летів, здобував оті московські студії, "штокаючи" і "какаючи" у зоренośній поміцніше й від корінного московита.

Бурмоче, "забувши", що навіть сам Т. Шевченко не тільки користувався мовою "старшого брата", а написав нею ряд оригінальних творів, листів. Бурмоче, очевидно й не припускаючи, що не просто почуття, а справжня наша меншевартість не в тому, що знаємо і принагідно розмовляємо мовою нашого російського, польського чи американського співбесідника, а в тому, що по–справжньому не знаємо та не пильнуємо мови власної. І що б і хто з нас не казав чи бурмотів, а власне тільки тому в українській нашій мові, яку серйозно та не віднині за солов'їність її називають у світі другою після італійської, ще так багато маємо московського та іже з ним мовного сміття. В новіші часи до українсько-польсько-російського суржику додається ще й американський "сленг".

Тому й не дивно, що скільки маємо часописів — стільки й "українських" мов; залежно від того, до якої з мов чужинецьких тяжіє та чи інша редакція. Не полінуйтеся уважно погортати сторінки наших газет і журналів, та пересвідчитеся в цьому. А пересвідчившись – жахніться! І не для цитування заради цитування великого Тараса, але зі спонукань не показного й дріб'язкового, а патріотизму справжнього згадайте і, як молитву, прошепочіть самому собі оте велике, глибоке й мудре "...і чужому научайтесь, – свого не цурайтесь". Ніхто не навчить нас нашої мови. Та ще більше ніхто й ніколи в нашого народу її не відніме, якщо плекатимемо її та, світлу й очищену, засіватимемо в душу та національну свідомість прийдешніх українських поколінь.

Щодо мов чужинецьких, то, вивчаючи їх, такі відомі українські поліглоти — мислителі, вчені, мистці, державні діячі — як, скажімо, Б. Хмельницький, І. Мазепа, А. Кримський, Л. Українка, М. Миклухо–Маклай, В. Вернадський та багато інших, робили це не з примхи і не для того, аби, засвоївши, не користуватися ними. Але всі ці великі на рівні свого часу люди, насамперед, чудово знали мову своєї нації, свого народу та за жодних обставин не соромилися і не цуралися цього найбільшого після свободи скарбу нації. А те, що вміли і, напротивагу зарозумілим неукам, користувалися при потребі мовою іншою, тільки засвідчувало їх інтелектуальну перевагу. Аби пересвідчитися в цьому, буркотунам достатньо принаймні краєчком ока заглянути до відповідної літератури. Не личитьбо зводити все до відомого герцю з вітряками...

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Сергій Грабовський, Київ

ПРОБЛЕМА СЕВАСТОПОЛЯ

Голова парляментарної комісії з питань оборони та національної безпеки Володимир Мухін висловив ідею, щоб винести проблему Севастополя, так би мовити, „за рамки" українсько-російського договору. Це, на думку автора ідеї, може значно пришвидшити підписання міждержавного договору і нормалізацію відносин між обома країнами, а тим часом потрохху буде знайдено і формулу, яка задовольнить Україну та Росію й стосовно Севастополя.

На перший погляд, зазначена ідея, симпатики якої, за повідомленням деяких джерел, начебто є й серед працівників президентської адміністрації, справді може зрушити з місця українсько-російський переговорний процес. Та чи так це насправді? І які наслідки може мати винесення питання про Севастопіль „за рамки" міждержавного договору?

Спершу спробуємо поглянути, так би мовити, з російського боку. Неодноразово президент Боріс Єльцин наголошував, що без повного розв'язання проблем, пов'язаних з Чорноморською фльотою і з Севастополем, котрий має лишатися головною базою цієї фльоти, він не піде на підписання договору. Проте змінюються часи — змінюються люди. Обидві палати російського парляменту вже спробували зробити питання статусу Севастополя окремим військово-політичним питанням, від якого начебто не залежить увесь спектр українсько-російських стосунків. То ж чому російському президентові не спробувати піти второваним шляхом? Адже в такому випадку Росія не ґарантує недоторканости української території в тому, що стосується самого Севастополя, місто де факто набуває невизначеного статусу, значно ускладнюється ситуація й з міжнародніми ґарантіями Україні, наданими їй в обмін за ліквідацію ядерної зброї. Що більше, скориставшись визнанням з боку України наявности „проблеми Севастополя", російське керівництво може й надалі роздмухувати її, поволі проводячи за допомогою сконцентрованих задля цього потужних матеріяльних і фінансових ресурсів фактичне витіснення України з міста. Однією зі складових цього процесу може стати масове будівництво житла для російських громадян, передусім нинішніх і колишніх військовиків Чорноморської фльоти, котрі, користуючись лібералізмом українського міґраційного законодавства, можуть за кілька років стати абсолютною більшістю мешканців міста. А далі вже почнуть вимальовуватися контури ситуації, коли Севастопіль, наче достигле яблуко, сам упаде до підніжжя кремлівських веж.

Таким чином, попри тиск з боку ультрапатріотів, російське керівництво, керуючись стратеґічними міркуваннями, може цілком пристати на ідею „винесення за дужки" договірного процесу питання про Севастопіль, а відтак — і про Чорноморську фльоту.

А чи може піти на подібний крок українське керівництво? Єдина тактична вигода, яка може бути в наслідок такого кроку — це швидке підписання договору з Росією. Проте піти на визнання самої наявности „проблеми Севастополя" керівники виконавчої влади України не можуть. Адже це фактично є кроком антиконституційним, спрямованим на підрив територіяльної цілісности держави. На подібну акцію міг би зважитися лише той політик, котрий відверто вирішив на наступних виборах „розіграти російську карту" і обстоювати курс на фактичне поглинання української державности чи то „оновленим Союзом", чи то якоюсь іншою супердержавою на місці колишнього СССР. Ні Президент Леонід Кучма, ні прем'єр Павло Лазаренко, ні діячі найближчого оточення не схожі на людей, котрі прагнуть фактично стати іноземними маріонетками. Проте, відомо також, що і серед президентської групи періодично спливають постаті, які прихильні до інтеґрації з Російською Федерацією, навіть за рахунок національних інтересів України, і в Президії Верховної Ради подібні політики не переводяться. Тому не виключена можливість спроби з боку подібних сил, так би мовити, „увіпхнути" ідею винесення питання про Севастопіль за межі українсько-російського договірного процесу як у громадську думку, так і у владні кола, — зі спробою її розіграти, можливо, навіть у виборчій кампанії. Але ж здійснення такої ідеї, як ми бачимо, може мати в перспективі дуже сумні наслідки для України.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про шовк, дотик якого болить

Доволі часто тепер у відношенні до української мови, а радше до російських впливів у ній, уживають гарного і, здавалося б прихильного окреслення „шовкова русифікація", вказуючи отим м'яким висловом на те, скільки то русизмів засіялось, а то і на диво, скільки їх втискається саме тепер у нашу мову, не кажучи вже про її засмічення американізмами, що загніздилися в російській мові, а за тим вже „шовково" перелились і в українську.

Про цей сумний факт мали ми нагоду стурбовано обмінятися думками та прикладами в часі першого семінару для нас, редакторів, що відбувся в Ню Йорку за ініціятивою НТШ, з участю знавців мови з одного і другого боку океану. Не так, однак, ці приклади окремих слів чи висловів давали нагоди до застанови і спільного бажання упорядкувати нашу мову, повимітавши ті засмічення і вкінці дійти до одного спільного зманенника в нашому правописі, щоб не ламати далі списів і пер зсилаючись на дати і на авторів правописних словників — як розігнати інші сумні думки з приводу нашої мови.

Бо як тут пережити вживання літери „г" чи „ґ" та в яких конкретно словах, чи погодившись з тим, що живцем беруть тепер з англійської ділової мови вислови, необхідні у сьогоднішньому житті, бож насправді йдеться про далеко глибшу проблему, яка раз-у-раз випливає фактами, яких ніяк не можна заперечити чи змінити в тісному зв'язку з об'єктивними обставинами.

Ми говоримо про „шовкову русифікацію" української мови, а як тут назвемо уживання російської мови на всіх щаблях урядового апарату, де свідомо нехтують державною мовою України? Коли це можна було ще толерувати п'ять років тому то ніяк не годиться цього робити тепер. А тим часом читаємо в нашій пресі (конкретно в „Новому Шляху"), що дружина Президента Леоніда Кучми влаштувала в Києві вечір розваги для української дітвори, запрошуючи акторів з Росії, і на ньому все відбувалося російською мовою — не одне чи друге слово, а ціла програма. Або недавно була нагода брати участь у розмові з делеґацією з України під проводом депутата Верховної Ради. На моє запитання після цього, чому мовчали молоді люди, які прибули із депутатом, була відповідь, що вони говорять лише по-російськи і тому не відкривали рота. Зовсім так, як наші шановані у світі й популярні спортовці.

Але вже хіба найбільш сильним казусом і яскравим прикладом не-шовкової русифікації був виступ першого Президента Леоніда Кравчука в Австралії, де він — гість української громади „віщив" в медії російською мовою. Про це широко писала українська преса з Австралії, а ось тепер читаємо на цю тему гострий коментар Євгена Сверстюка в „Українському Слові", що появляється в Парижі, де він пише, що цей виступ „назвати образою — замало, а „назвати зневагою — заслабо".

Справді важко зрозуміти це ідолопоклонництво наших земляків, і то як звичайних „з'їдачів хліба", так і „високопосаджених" осіб, що повинні хоча б з приводу своїх постів репрезентувати Україну, а тим і беззастережно вживати державну мову, як наказує усіми схвалена Конституція. Це, що українська мова є державною мовою, знають вже вкінці навіть закохані у Росію та все російське представники американського державного апарату. І справді рум'янець сорому обливає діяспорних українців, коли різні делеґації з України користуються залюбки російською мовою, тоді як американці кличуть тепер на розмови україномовних перекладачів і дивуються, що державна мова не є офіційно обов'язуючою.

Колись тлумачила мені моя тета, що шовк білого кольору — це в японців символ смутку та болю і тому такий принесла її японська офіційна делеґація, складаючи кондоленції після убивства її чоловіка Євгена Коновальця. Чомусь саме тепер цей символ приходить на гадку постійно, коли вживаємо порівняння із м'якістю шовку, говорячи про русифікацію. Тільки кольор тут уже не білий, а червоний, а той був і буде символом влади і крови, і це вже речі далеко не шовкові.

О-КА

Данута Білавич, Київ

Музей С. Крушельницької у Львові

Львів — мистецький центр західньої України. У цьому старовинному місті багато пам'яток архітектури, історичних місць, пов'язаних з видатними постатями минулого і сучасности, музеїв, у яких зберігаються надбання нашої культури. Серед багатьох музеїв Львова Музично-Меморіяльний Музей Соломії Крушельницької займає особливе місце, адже це музичний музей, що збирає, зберігає і експонує матеріяли, пов'язані з українськими мистцями, які не тільки творили нашу музичну культуру, але й прославили її далеко за межами України.

Музей відносно молодий — ідея його створення виникла в середині 80-их років. У Літературно-Меморіяльному Музеї Івана Франка був створений Фонд Соломії Крушельницької, який став основою музею. Декілька років тривали ремонтно-реставраційні роботи, і в травні 1991 року музей розпочав працю як філія Літературно-Меморіяльного Музею Івана Франка. Музей займає другий поверх будинку на вулиці С. Крушельницької 23. Цей будинок придбала Соломія Крушельницька в 1903 році. У ньому проживала її родина, тут минули і останні роки славетної співачки. У січні 1995 року Музично-Меморіяльному Музею Соломії Крушельницької надано статус самостійного державного музею. У цьому ж році була відкрита і перша філія музею — Меморіяльний Музей Станіслава Людкевича. За короткий час музей С. Крушельницької став визнаним культурним осередком Львова, і навіть найбільш відоміші львівські виконавці вважають за честь для себе виступати у його стінах.

У музеї панує особливе біополе, яке, звичайно, пов'язане з господинею цього дому — славетною Соломією. Неперевершена співачка, вона була також і надзвичайно розумною, інтелігентною і доброзичливою жінкою. І тому не дивно, що на її уродини 23-го вересня кожного року у музеї збираються її учні, шанувальники таланту визначної співачки, щоб пом'янути добрим словом цю чудову людину.

Але у створенні творчої атмосфери у музеї велика заслуга і тих, хто його будував. Це — директор Музею Соломії Крушельницької Галина Тихобаєва, автор експозиції художник Орест Скоп, головний охоронець фондів Ірина Лужецька. Чудові фахівці, люди, закохані у свою справу, вони зуміли відтворити атмосферу артистизму, яка оточувала велику співачку, очолити групу ентузіястів, а також згуртувати навколо музею однодумців — музикознавців, співаків та любителів вокального мистецтва. Традицією стало проведення у музеї вечорів-спогадів, присвячених відомим та незаслужено забутим постатям нашої культури. Це — сучасники С. Крушельницької та музиканти молодшого покоління, які все своє життя віддали служінню музичному мистецтву. Тільки цього року у музеї були проведені вечори, присвячені композиторові Станіславові Людкевичеві, фолкльористові Філаретові Колессі, співакам і педагогам Михайлові Попелеві та Олександрові Карпатському, бандуристові Юрієві Сінгалевичеві, музикознавцю Марії Білинській. А в архіві музею — вечори, присвячені пам'яті Ярослава Грицая, Романа Прокоповича-Орленка, Галі Левицької-Крушельницької, Одарки Бандрівської, Карла Бандрівського, Михайла Голинського, Модеста Менцинського, Марії Сабат-Свірської та багатьох інших. Щороку музей бере активну участь у Фестивалі оперного мистецтва ім. С. Крушельницької, що проходить у Львові.

Музей проводить і наукову роботу — в його стінах проходять засідання Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, а щороку в день народження С. Крушельницької відбуваються наукові читання. У Музеї проходять зустрічі з цікавими людьми, в його інтер'єрі відбуваються записи музичних передач та художніх фільмів. Свої записи у книзі вражень залишили Святослав Гординський, Ольга Басистюк, Богодар Которович, Євгенія Мірошниченко, Іра Маланюк, Уляна Чайківська, Анна Різі, Люба та Іреней Жуки.

Важко прелічити усі музейні заходи, але все ж найважливіше завдання музейних працівників — це збирання та опрацювання експонатів. А їх у фондах музею налічується близько 10,000. Оскільки Музично-Меморіяльний Музей Соломії Крушельницької єдиний у Львові, що досліджує музичну культуру краю, коло його діяльности виходить за рамки вивчення творчости Соломії Крушельницької. Багато музикантів, колекціонерів хотіли б передати у фонди музею свої збірки. Бажання подарувати музеєві свої особисті архіви висловила відома українська співачка з Австрії Іра Маланюк та жива леґенда українського виконавства піяністка Любка Колесса, яка проживає в Канаді.

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Жила

Логічна й успішна публікація

Григорій Костюк, „Сталінізм в Україні (генеза і наслідки): дослідження і спостереження сучасника", перекладач та упорядник Роксана Харчук, В-во „Смолоскип", Київ, 1995, 508 стор., портр.

III

У зв'язку з цим Г. Костюк підносить нове запитання. Він пише: „Якщо становище національної опозиції в КП(б)У було таким сильним, якщо ворожість інтеліґенції й народу були реальним фактором, то як це могло трапитися й чим можна пояснити те, що Сталін вийшов переможцем і що так пасивно, без великого опору дозволили себе знищити такі великі маси народу, а головне — його політичні й культурні керівники? Чому ці керівники не організували повстання, не відповіли ударом на удар, терором на терор?" Тут автор не дає відповіді. А просто пише: „Відповідь на це запитання належить до найскладніших проблем сучасної соціології й навіть психології". Проте тут йому здається, що правильна відповідь на поставлене запитання стосовно української дійсности лежить у двох площинах: „У внутрішньо партійній боротьбі в КП(б)У і в проблемі органічного зв'язку КП(б)У з народом".

Ми мусимо тут пам'ятати, що КП(б)У вже в перше пореволюційне десятиріччя мала в собі дві ворожі течії: українську й централістсько-імперську. Ці течії вели між собою боротьбу та інтриґи, щоб здобути першість і вплив. Часто ці злочинні дії зумисно розпалювали кремлівські аґенти, послаблюючи цим КП(б)У як незалежну й політично організуючу силу республіки. Все це в свою чергу використовував московський централізм, щоб знесилити КП(б)У й перетворити її на політично розрізнений конґломерат, який у критичний момент загальної небезпеки виявив би себе неспроможним перетворитися у монолітну силу. А тут в додаток прийшло ще до трагічної загибелі української течії в КП(б)У, що привело її до конфлікту з народом і згодом до відірвання від народу. Ця відірваність виникла на ґрунті довголітньої коляборації українських комуністів зі своїми російськими однодумцями у загальних питаннях економіки й політики. Тим часом народ спрямував свою ненависть за страхіття колективізації та індустріялізації на КП(б)У та на весь комуністичний лад.

Народні маси міста й села стали ненавидіти КП(б)У та її керівництво, оскільки вона не була спроможна стати фактором хай навіть комуністичної, але незалежної української політики.

У висновках автор стверджує, що, незважаючи на все безсилля, а часто й пасивність КП(б)У та небувалий терор, що його застосовувала Москва в Україні, Сталін не зумів зліквідувати української ідеї „всебічного визволення". Українська проблема й далі непокоїла совєтського вождя і большевицьку Москву. З того виходить, що найстрашнішим терором можна заподіяти великі шкоди, але не можна вбити національної ідеї, бо вона, як той казковий фенікс, знову народжується на попелищі кривавої розправи.

Книга „Сталінізм в Україні" англійською мовою, що появилася понад тридцять років тому, мала вже тоді чимало прихильних рецензій західніх політологів. Зацитуємо дещо з їх писань. Наприклад, Артут Адамс писав: „Григорій Костюк надзвичайно об'єктивно описує, як сталінське НКВС й російська Комуністична партія фабрикували українські 'фашистські' й 'троцькістські' організації, а потім ліквідували чільних українських інтелектуалів і політичних діячів під обвинуваченням, що вони були членами цих мітичних організацій..." Політолог Джан Армстронґ відзначає, що Костюк дослідив багато маловідомих матеріялів для пізнання справжнього обличчя большевизму. Тим часом Тібор Пайз стверджує, що „Сталін і його вірні сатрапи... могли знищувати людей, але не ідею української незалежности". „Праця Костюка, — пише Пайз, — хвилює читача, а його ретельна удокументованість з усіма ознаками трудомісткого дослідження не зменшує драматизму тексту".

Найцікавіше висловився про працю Г. Костюка директор Комісії з питань голоду в Україні Джеймс Мейс.

(Закінчення на стор. 3)

У ЧЕТВЕР, 13-ГО БЕРЕЗНЯ, озброєний чоловік несподівано обстріляв автобус з жидівськими школярками на йордансько-ізраїльському кордоні, вбиваючи сімох дівчаток. З повідомлень засобів масової інформації відомо, що вбивця це йорданський вояк, який тримав службу на одній із прикордонних веж та котрого інші йорданські вояки відразу обеззброїли, але, на жаль, вже після вчиненого злочину. Крім того, шістьох дівчаток поранено. Ізраїльтяни і палестинці побоювались подібних раптових вибухів, з уваги на недавнє рішення ізраїльського уряду будувати нові мешканеві приміщення для жидівських переселенців у палестинському східньому Єрусалимі.

Музей...

(Закінчення зі стор. 2)

Тепер, у зв'язку з обмеженою площею музею, велика частина експонатів знаходиться у фондах. Але працівники музею вірять, що з часом усі три поверхи будинку Соломії Крушельницької стануть цілісним музейним комплексом з належно обладнаними фондовими приміщеннями, виставочною і концертовою залями. Тоді ж можна буде присвятити окремі кімнати творчості таких визначних українських співаків, як Модест Менцинський, Олександер Мишуга, Іра Маланюк, Іванна Синенька-Іваницька, Михайло Голинський та інші.

Музей займається і видавничою діяльністю. Минулого року побачили світ календар на 1996 рік, присвячений С. Крушельницькій, комплект поштівок „Соломія Крушельницька в операх італійських композиторів”. Цього року підготовлені до друку „Каталог музейних виставок”, комплект поштівок „Модест Менцинський на сцені і в житті”, ювілейний календар на 1997 рік „Соломія Крушельницька” У наступному році плянується публікація збірника „Одарка Бандрівська: спогади, листування, матеріяли”, присвяченого 95-річчю від дня народження співачки. У зв'язку з нестачею фондів, видання цих матеріялів затримується. І тут велика надія на тих, кому не байдужа доля культурних надбань нашого народу. Можливо, знайдуться такі люди в Україні, чи за її межами, які допоможуть розв'язати ці проблеми.

Працює „Світлиця” в Пармі

Молоді художники у „Світлиці”.

Мрія зорганізувати мистецький осередок, в якому збиралися б люди, що цікавляться мистецтвом, була в мене давно. З огляду на умови в Західній Україні 70–80 рр., коли підозру викликала довша розмова кількох людей на зупинці трамваю, — ясна річ, це була нездійснена мрія. Проте, не дивлячись на те і завдяки молодечій безтурботності, кілька вечорів таки відбулося. Читав свої поезії нині відомий у світі Олег Лишега, ми влаштовували виставки таки у маленькій кімнатці, де я мешкала, запрошували молодих мистців, критиків, музикантів. Розмови про мистецтво переростали в палкі дискусії про шляхи розвитку мистецтва, про відповідальність перед народом, про здобутки світового письменства, авангардного живопису, скульптури, молодечої музики. Запам'яталися вечори Івана Франка, нині викладача Львівської Мистецької Академії, вечір в стилі „ретро”, де читалися поезії минулих років, вечір нині покійного Володимира Івасюка — автора незабутніх „Червоної рути” та „Водограю”, вечір-зустріч з В. Стусом.

Минув час, по різному склалися долі членів нашого товариства. Часто з лекціями в американських університетах буває відомий літературознавець і політолог Микола Рябчук, друкує талановиті переклади з англійської і французької мов Марія Габлевич, за поезіями Лишеги готує виставку театр „Ля Мама” в Ню Йорку під керівництвом режисера Вірляни Ткач; немає цікавої і суперечливої постаті поета Гриця Чубая, життя якого було зламане в застінках КҐБ.

Мене і мого чоловіка доля закинула до ЗСА, де ми тепер живемо. Америка — країна відкритих можливостей, де кожен може випробувати себе в різних ділянках. Ми теж старалися в нових умовах не занедбати того, чого вчились, до чого маємо здібності. Я пробувала свої сили в українському та польському радіо, ведучи програми про мистецтво і культуру, а чоловік, радіючи можливості використовувати в праці високоякісні різноманітні технічні матеріяли, продовжує зайняття графікою, живописом. З переїздом до Клівленду і маючи вже досвід, відкрили радіопрограму „Світлиця”. Я почала працювати в „Рідній Школі”. Дякувати Богу, досвід був набутий у педагогічній праці в Україні і під час виховання своїх дітей та завдяки організації літніх мінітаборів з різними „чужими” дітьми. Знайомі та друзі надихнули на здійснення заповітної мрії — створити мистецький центр, де організовувалися б виставки, маленькі концерти, проходили зустрічі з цікавими людьми... Валентина Євич, Іван Денисенко, Орися і Богдан Антоновичі, Іван Осійчук — ось ті, кому завдячуємо, що сьогодні маємо в американській дільниці маленьку частку мистецтва України зі залями, де виставлені праці українських і американських художників і де можна провести зустріч з цікавими людьми, акторами, послухати камерний виступ музик. Та головне — йде інтенсивне виховання дітей в дусі любови й поваги до України. Багато батьків, перебуваючи в щоденних клопотах, знають, скільки праці вимагає плекання у дітей поваги до рідних звичаїв, до мови наших дідів і прадідів. Величезних зусиль потрібно не тільки від батьків, дідусів, бабусь, але й від рідної школи, де діти вчаться в суботні дні. В нашій „Світлиці” діти радо розмовляють українською мовою. І не тільки розмовляють, але й думають, пояснюють свій творчий підхід, свою тему. Сьогодні при студії працює кілька груп дітей, юних художників віком від 4 до 16 років, які вчаться малювати, освоюючи різні мистецькі техніки, вивчають традиційне і сучасне мистецтво України, знайомлячись з репродукціями та прозірками творів художників. Влітку плянуємо зорганізувати двотижневий семінар для юнацтва, під час якого можна було б ознайомитись з мистецтвом України через покази прозірок, відео та художніх фільмів, через безпосереднє спілкування з мистцями.

Мріємо бачити в нашій „Світлиці” людей інших національностей, щоб розкрити їм ще одну цікаву грань людського духу, таланту, втілену в чудовому українському мистецтві.

Відбулося відкриття першої виставки, в якій взяли участь такі відомі мистці, як Міртала, Любарт Ліщинський, Ніна Лапчик, Юрій Віктюк, де експонувалися праці Володимира Немири, Валерія Ковальчука, Юлії Ткач, Валентини Євич. Незабаром відбудеться виставка дитячого малюнка, української фотографії, сучасного одягу та розпису шовку, іконографії. Маємо новеньку керамічну піч, яка чекає першого випалу, обладнується заля скульптури.

Віримо, що наші виставки корисні не тільки для тих, хто зможе придбати собі щось, але й для мистців-українців, що матимуть змогу показати американській авдиторії свої праці, поділитися багатством своєї душі, збудити зацікавлення до далекої і так ще мало знаної европейської держави — України.

К. Немира

Логічна...

(Закінчення зі стор. 2)

Він у своїй доповіді „Дослідження голоду в Україні 1932-33” заявив: „Монографія Григорія Костюка 1960 року ‘Сталінізм в Україні’ дотепер залишається найкращим дослідженням цього періоду, що майже виключно базується на совєтській пресі цього часу з метою реконструювати політичну боротьбу, в контексті якої відбувався голод... Стійка вірність Костюка фактам служить моделлю для дальшої праці”.

Монографія „Сталінізм в Україні” — це клясичний приклад доброго наукового дослідження. Вона добре й чітко зорганізована, незважаючи на те, що охоплює широке питання. У ній висвітлюються історичні, політичні, національні, економічні й культурні справи, що тісно пов'язані з проблемою сталінізму. Таким чином, вона може добре послужити політологові та студентові. Автор підійшов до справи сталінізму ґрунтовно, при особливій зібраності та активізації думки та всіх психологічних можливостей вченого-трудівника. Він працював плідно, роблячи спробу також вивчення теорії, практики і стратегії большевизму в національному питанні, ситематизуючи матеріяли й факти доби сталінізму та даючи їм потрібну аналізу.

У своїй праці автор не претендує ні на вичерпність порушеної теми, ані на безпомильність в її трактуванні. Він скромно називає своє дослідження спробою систематизувати матеріяли і факти доби сталінізму в Україні та дати їм потрібну аналізу.

Книгу видано культурно, без друкарських огріхів, обкладинка її сіра й не відповідає змістові книги, в якій говориться про вбивства та масовий терор. Тут треба було оформити обкладинку чорним і темночервоним кольорами, щоб вона глибоко закарбовувалася в пам'ять читача. Обкладинка — це ж обличчя книги.

Підсумовуючи це цінне видання, хочемо ствердити, що це одне з кращих політологічних видань про сталінізм не тільки в українській літературі, але також і в світовій. Книга своїм змістом не старіється навіть з провалом Совєтського Союзу як держави та комунізму як доктрини, взявши до уваги, що книга була написана понад 50 років тому. „Виходячи з пережитого і вивченого, доходимо до висновку, — пише Г. Костюк, — що в майбутніх подіях на сході Европи український народ, його культура, його територія і його відроджена у 1917 році державність, яке тепер існує в залізних лещатах большевицької диктатури, ще зіграє свою ролю”. Всесильний централістсько-імперський Союз провалився без одного вистрілу, з своєю ядерною зброєю і несамовитими погрозами світові, а Україна піднялася з колін і тепер відроджує свою державність, послідовно, розважно й рішучо. Всі наші теперішні державницькі зусилля мають величезне значення, бо вони вселяють в народ України віру в незворотність зламу большевицької терористичної Москви.

Книга „Сталінізм в Україні” — це великий документ часу, в якому Григорій Костюк — літературознавець, критик, історик літератури показався сміливим і розумним політологом, який у своїх дослідженнях і роздумах висловив чимало глибоких гіпотетичних думок і припущень, а тут і спостережень, підставовість яких досі не захитана. З часом їх можна буде підтвердити й поглибити, але в жодному випадку — заперечити. Цьому виданню пощастило здійснити мрію автора, воно дійшло до сучасного широкого читача в Україні й тим справило Г. Костюкові — людині вже похилого віку — велике духове задоволення.

Книга „Сталінізм в Україні” призначена для дослідників, істориків, викладачів, студентів, а передусім для політиків та для широких кіл читачів, щоб вони пам'ятали про трагічне минуле своєї батьківщини та твердо вірили у його безповоротність.

ПОДІЇ

ДОПОВІДЬ Д-Р М. ЛОПАТИНСЬКОЇ

Ню Йорк. — Референтура Суспільної Опіки при місцевій Окружній Управі СУА влаштовує доповідь окуліста і хірурга д-р Марти Лопатинської на тему „Нові поступи у лікуванні очей“. Доповідь відбудеться 29-го березня ц. р. в домівці „Самопомочі“, 98 Друга аве. в Ню Йорку. Початок о год. 11-ій ранку.

У МЕНОР КОЛЕДЖІ „ВЕЧІР ЮРИДИЧНОЇ КАР'ЄРИ”

Джекінтавн, Па. — Для тих, котрі зацікавлені юридичною кар'єрою, Менор Джуніор Коледж влаштовує тут „Вечір юридичної кар'єри” у вівторок, 18-го березня ц. р., год. 6:30 вечора. Запізнаєтеся з можливостями юридичної кар'єри у таких галузях як: юридичне звідомлення, управління юридичного бюра і параюридичні справи. Побачите демонстрацію в оточенні інсценізованого суду. Ви будете мати нагоду говорити з професіоналістами юридичної професії, професорами і алюмнами. Для вигоди будуть дорадники фінансової допомоги і прийняття до коледжу. Просимо замовити місце. Слід телефонувати до бюра прийнять на число (215) 884-2216.

Ділимося сумною вісткою, що в середу 12-го березня 1997 р. відійшов у вічність брат, вуйко і опікун, отець митрат, монсеньйор

бл. п.

АНТІН БОРСА

ПАНАХИДА відбудеться в неділю 16-го березня 1997 р. о год. 6:30 веч. в церкві Успення Пречистої Діви Марії в Перт Амбою.

ПОХОРОН в понеділок 17-го березня 1997 р. о год. 10-ій ранку у церкві Успення Пречистої Діви Марії в Перт Амбою, а опісля на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями, що в суботу 8-го березня 1997 р. відійшла у вічність на 87-му році життя МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

АНТОНІЯ ПРИСЯЖНЮК

ПАНАХИДА відбулася в понеділок 10-го березня 1997 р. в похоронному заведенні „Buhay Chapel“.

ПОХОРОННІ відправи відбулися у вівторок 11-го березня 1997 р. з церкви Непорочного Зачаття, а відтак на місцевий цвинтар „Mount Olivet“ в Дітройті, Миш.

У глибокому смутку:

син — ЯРЕМА з дружиною СТЕФОЮ
внучка — ЗЕНЯ ПРИБУЛА з мужем РОМАНОМ і дітьми: НІНОЮ і КАТЕЮ
внуки — ЯРЕМА молодший
— МАРКО з дружиною ЛОЛЕДАННОЮ і дітьми: АЛЕКСАНДРОМ і АЛИССОЮ

також ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді, Україні, Польщі і Німеччині

В. Пинзеник...

(Закінчення зі стор. 1)

вважає першим кроком дійсного початку праці державної скарбниці. Відтак кожне міністерство та управління, що має затверджений кошторис, звітуватиме перед Урядом і Президентом за кожну статтю податків.

Для бюджетних організацій також встановлено порядок використання грошей, які надходять на їхні рахунки. Ці гроші вони мають спрямовувати передусім на виплату заробітків працівникам та на погашення заборгованости із зарплатні. Другими на черзі є видатки на харчування і медичне обслуговування. Оплата за комунальні послуги стоїть на третьому місці.

За словами В. Пинзеника, віднині державне замовлення має відбуватися тільки за дійсно існуючі гроші. Тобто, держава має право замовити тільки те, що може оплатити.

Третій бльок президентського указу спрямовано на зміцнення фінансової дисципліни у державному секторі.

Четвертий бльок передбачає заходи, спрямовані на повернення чужоземних кредитів, отриманих під ґарантії Уряду.

Передбачено в указі і реформування структур виконавчої влади за функціональними ознаками.

Підсумовуючи сказане, В. Пинзеник зазначив, що "сенс указу полягає у приведенні апетитів бюджетних галузей та організацій у відповідність із реальними надходженнями до державного бюджету".

Традиційна Різдвяна ялинка Осередку СУМ у Виппані

Вже кілька літ підряд місцевий осередок СУМ ім. 24-го серпня 1991 року влаштовує тут Різдвяну ялинку. Дня 19-го січня вже перед полуднем в церковній залі при церкві св. Івана Хрестителя можна було зауважити помітний рух, хоч попереднього вечора, а радше далеко поза північ, деякі родичі юних сумівців забавлялися на маланчиному вечорі. А ранок був найбільш морозний за цілу зиму. Але це не стало перешкодою для запляннованої програми.

О 3-ій год. по полудні голова осередку Михайло Козюпа коротким словом відкрив святочну програму. По відкриттю завіси на сцені з'явилися два рої молодшого юнацтва і сумenят в різних ролях. Був тут Дід Мороз, Снігова Баба, які рівнож кілька звіряток. Всі вони відіграли сценку „Лісова пісня". На кінець сценки всі заколядували колядку „Нова радість стала" при акомпаньяменті на акордеоні Матвія Дубаса. Помітне було тут знання української мови, котре діти дістають в школі українознавства, а доповнюють при вивченні віршів, пісень і колядок.

Наступною точкою програми був збірний вірш Лесі Храпливої „Зірка". У третій точці програми виступив інструментальний ансамбль під керівництвом Михайла Козюпи. Ансамбль виконав мелодії коляд „Бог ся раждає", „Во Вифлеємі" і „Бог предвічний". Відтак була п'єса „Свят вечір". У п'ятій точці програми був „Вертеп", а на кінець всі учасники програми заколядували „По всьому світу", що підхопили всі присутні. Як сценки, вірші, так і коляди та інструментальний ансамбль, якщо брати до уваги вік виконавців, були гарно виведені.

Дбайливе і високе уміння в підготові такої гарної програми показала головна виховниця Леся Цебрій-Раго. Хоч Л. Цебрій від осідку СУМ мешкає досить далеко, це не стає перешкодою в її наполегливій праці. Не було б цього, якби в Лесі не було почуття патріотизму, котре сама набула, будучи членом юнацтва, як рівнож від родичів, а зокрема від покійного батька, котрий довгий час був членом Головної управи СУМ і інших організацій, і любов до свого народу передав для покоління, бо і молодша сестра Христина є секретарем Осередку СУМ і виховником молодшого юнацтва. Велике признання для Анни Додз, яка від часу відновлення Відділу Юнацтва „Калуш", а опісля осередку, невтомно трудиться над вихованням юнацтва. Признання належиться старшим юначкам і юнакам Вірі Степаняк, Тетяні Козюпі, Наталці Гуцул, Матвієві Дубас і Марійці Дубас, що посвячують свій вільний від науки час для молодших подруг і друзів. Велике спасибі для Лінди Клебен, що удекорувала сцену, а помагали її Різо, Додз і Клебен. У великій мірі до успіху влаштування Різдвяної ялинки причинився Батьківський комітет під головуванням Галі Івашко, що приготував дуже смачну вечерю.

Привіти зложили від Станиці Пласту в Ньюарку і Морріс повіту ред. Рома Гадзевич, і від місцевого відділу УККА — Антін Біланич.

Під кінець імпрези Володимир Степаняк, охотник пожежної станиці у місті Бунтон, частував усіх присутніх дітей цукерками, подарованими згаданою станицею, що розвеселило дітей і тим самим підбадьорило старших.

Антін Біланич

„ЗМІНА" ПРІЗВИЩ У ДОПИСІ „УКРАЇНСЬКІ МИСТЦІ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ"

Здавалося, що друкарські чорти і чортиці у „Свободі" перевелися: одні відійшли в свої підземні царства, інші на „заслужену" пенсію. Тим часом вони і далі гарцюють по сторінках газети. З того, що дуже люблять горох, вношу, що вискочили з нього, або може вилетіли на „горохляні" (як наші селяни називали аероплян, тобто літак). Дуже люблять букву Г і не люблять Д. Але в моїх документах, почавши з метрики стоїть Д і ніякі чортики, чи чортиці того змінити не можуть.

Володимира Дорошенко,
Філядельфія

P. S. У Києві живуть професори Федір Погребенник і Анатолій Погрібний, а „Погребняк" створений „нечистою силою" у „Свободі".

В. Д.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА
22-го БЕРЕЗНЯ, 1997 р.

Ню Йорк, Н.Й. Річні збори 361-го Відд. УНС Т-ва „Дністер" відбудуться о год. 2:30 по пол. в домівці Самопоміч 98 2nd Ave. в Ню Йорку. Просимо о чисельну участь в зборах. Ольга Літепло — секр.